

Forum for Kommunale Planleggere

Miljøverndepartementet
Boks 8013 Dep

0030 Oslo

(Referanse må oppgis)

Vår referanse: 2003/01829-1
Arkivkode:
Saksbehandler: Eva Fængsrud
Deres referanse:
Dato: 29.08.2003

**FORUM FOR KOMMUNALE PLANLEGGERE (FKP) SIN UTTALELSE TIL
DELHØRING NOU 2003:14 BEDRE KOMMUNAL OG REGIONAL PLANLEGGING
ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVEN – SÆRSKILT OM KLAGE,
INNSIGELSESDGANG OG KONSEKVENSTREDNING.**

Miljøverndepartementet har i brev av 20. mai 2003 oversendt planlovutvalgets utredning med lovforslag - NOU 2003:14 "Bedre kommunale og regional planlegging etter plan- og bygningsloven II" til uttalelse med høringsfrist 1. desember 2003. Departementet har i brev av 7.juli 2003 besluttet at deler av planlovutvalgets forslag skal ha en raskere høring og at fristen for denne høringen er 1.september 2003.

Forum for kommunale planleggere – FKP er en nettverksorganisasjon for bedre kommunal planlegging og fagutvikling. FKP gir personlig medlemskap for ansatte i kommuner og fylkeskommuner som arbeider med eller er interessert i samfunnsplanlegging.

FKP har med interesse fulgt planlovutvalgets arbeid og ga en fyldig uttalelse til delinnstilling I. Vi har videre i samarbeid med KS arrangert 5 regionale planlovkonferanser våren 2003.

FKP vil rose planlovutvalget for et grundig, helhetlig og godt gjennomarbeidet lovforslag. Vi stiller oss positive til hovedgrepene som planlovutvalget foreslår og finner at utvalgets forslag vil kunne legge grunnlag for bedre kommunale og regionale planer. Lovforslaget adresserer på en god måte de planutfordringer som kommuner og regioner står overfor. FKP tar sikte på å komme med en grundigere høringsuttalelse til hele forslaget innen fristen 1. desember 2003.

FKP hadde primært ønsket at det raskt ble arbeidet med en Ot. Prp. om ny plandel av plan- og bygningsloven basert på planlovutvalgets forslag med sikte på rask iverksetting av ny lov. Vi er derfor noe kritiske til å behandle deler av lovforslaget uavhengig av helheten.

Det er nå en unik mulighet til å få behandlet et helhetlig, gjennomarbeidet lovforslag der hele plansystemet underlegges revisjon og ikke kun fokus på enkeltdeler. Departementets valg om å framskynde behandling kun av utvalgte deler av forslaget, kan etter vår mening true muligheten for en rask behandling av et helhetlig lovforslag.

Vi er kjent med at bla implementering av EØS-regelverk krever rask behandling, men mener at dette kunne vært planlagt og gjennomført av departementet uten å dele opp lovforslaget.

FKP vil i denne uttalelse knytte en del kommentarer til de viktigste hovedgrepene i lovforslaget og i den forbindelse gi mer spesifikke kommentarer til de deler av forslaget som skal ha en raskere behandling. Vi kommer tilbake med fullstendig høringsuttalelse innen 1. desember 2003.

1. Samlet om lovforslaget.

FKP støtter i hovedsak planlovutvalgets lovforslag .Vi finner at utvalget har levert et gjennomarbeidet og bra forslag. Lovforslaget har mer lettfattelig språk, enklere og mer logisk oppbygging og rydder noe opp i relativt kompliserte begrepsapparat. Lovforslaget vil etter vår mening kunne bidra til en kvalitativt bedre planlegging. Det er fornuftig ikke å skille plan og bygningsdelen, men plandelen og bygningsdelen av loven kan med fordel gis en klarere profil slik at det er lettere å se hvilke deler av loven som omhandler hva.

2. Til Del 1 innledende bestemmelser (kap 1,2 og 3)

FKP støtter forslaget til formålsparagraf § 1-1 og vil også framheve viktigheten av § 1-4 verdier og retningslinjer for planlegging etter loven.

Spesielt til § 1-8 Planbeskrivelse og planprogram.

Vi støtter forslag om at alle planer skal ha en planbeskrivelse. Det er forslagstiller som skal ha ansvaret for å utarbeide planbeskrivelsen som en del av hva som må inngå i et komplett planmateriale. For private planforslag bør kommunen gis mulighet til å utarbeide retningslinjer for framstilling av planbeskrivelse. Flere kommuner kan vise til gode erfaringer med slike maler.

Vi støtter også forslag om planprogram for fylkesplaner , fylkesdelplaner og kommuneplaner samt områdeplaner og detaljplaner med vesentlige virkninger. Det er dog viktig at planprogrammets fokus skal være rettet mot prosess og være en prosessplan. Planprogrammet skal ikke være en kortversjon av kommende plan. Det er videre viktig å understreke at der planprogrammet redegjør for behovet for utredninger må slike utredninger være tilpasset planens omfang og være beslutningsrelevante. Videre forventes det at sektormyndigheter gjennom uttalelser til planprogrammet klart tar stilling til utredningsbehovet og ikke skal kunne komme tilbake i ettertid med krav om ytterligere utredninger.

For områdeplaner (kommunedelplaner) og detaljplaner (reguleringsplaner) bør annonsering og høring av planprogram kunne erstatte varsel om oppstart av planarbeid.

Til § 1-9 Konsekvensutredninger av planer med vesentlige virkninger.

FKP støtter forslaget om å innarbeide konsekvensutredninger i planbeskrivelsen og slik unngå dagens kompliserte parallellprosess med hhv behandling av KU og behandling av plan. Det er av avgjørende betydning at konsekvensvurdering av planer tolkes i betydning å redegjøre for virkninger av planen. Det må klargjøres at det er kommunen selv som avgjør hva som er beslutningsrelevante utredninger herunder om det skal utredes alternativer og omfanget av slike. Det bør nedfelles at det ikke er innsigelsesrett til planbeskrivelsen inkludert konsekvensvurderingen.

Utredningskravet kan utløse en ny "arena" for innsigelse, der sektor-myndigheter spiller inn krav om omfattende sektorutredninger, før beslutninger om plan kan fattes. Dette åpner for trusler om klage over saksbehandlingsfeil og kan sende planer ut på nye ørkenvandring. FKP mener at det må unngås.

Vi vil her vise til erfaringer fra innføring av KU-systemet der rigide og unødvendig omfattende utredningskrav truet legitimiteten i hele KU-systemet. Vi kan komme i en situasjon der de samlede krav fra sektormyndigheter om utredninger og alternativvurderinger, gjør at kommunene ikke har kapasitet eller økonomi til å utrede og derfor velger å ikke lage områdeplaner, men overlate "problemet" til private detaljplaner. FKP ville se det som en fordel om begrepet "konsekvensutredninger" ble erstattet med "utrede virkningene av planen".

Kravet om konsekvensutredninger vil medføre behov for økt kapasitet og kompetanse i kommunene for å kunne håndtere utarbeidelse og behandling av konsekvensutredninger. Det må klargjøres hvem som har det økonomiske ansvaret for at utredningene blir utarbeidet f.eks i de tilfellene andre statlige etater eller private er initiativtaker til planen (jfr. større vegplaner som går som kommunedelplaner).

§ 1-9 presiserer at planvedtak med begrunnelse skal offentliggjøres. Det bør klargjøres at dette ikke innebærer at hele vedtaket med begrunnelse skal annonseres.

Departementet bør raskt sette i gang arbeidet med forskrift til dette punktet. Det bør nedsettes en bred referansegruppe som kan bistå i dette arbeidet. FKP bidrar gjerne i den forbindelse.

Til § 1-14 Innsigelse og mekling - sjette ledd: "Det kan ikke fremmes ny innsigelse mot forhold som tidligere har vært gjenstand for innsigelse og avgjort etter reglene her".

Vi støtter forslaget til lovtekst og mener at paragrafen kan bidra til å stramme opp praksisen rundt innsigelser. Det er viktig å understreke at innsigelser bør være unntaket. FKP har dessverre den oppfatning at innsigelsespraksis varierer fra fylke til fylke og at det er et større problem at innsigelser er for dårlig begrunnet. FKP vil her også signalisere at vi støtter mindretallets forslag til tillegg som nytt åttende ledd.

Til § 1-15 Forholdet til forvaltningsloven og klage, 2. ledd, 2. punktum: "Det kan likevel ikke klages på forhold som er avgjort tidligere gjennom klage eller innsigelse".

FKP støtter forslaget til lovtekst og mener dette vil være en klar forbedring i forhold til dagens lov. Vi ser dog at det fort kan bli et praktiseringsproblem mht vurdering om det er samme forhold som er påklaget tidligere eller ikke. FKP ønsker en bedre presisering i loven om hvilke forhold som kan påklages jfr. at det reelt er feil i saksprosess som gir grunnlag for å ta klage til følge og ikke kommunestyrets skjønnsutøvelse i forhold til planvedtak.

Til 5. Kap 17 Konsekvensutredning for sektorplaner samt tiltak etter andre lover

I § 17-1 er det fastslått at tiltak og planer som kan ha vesentlige virkninger for miljø, naturressurser eller samfunn og som ikke omfattes av lovens Del I -IV, skal det utarbeides planprogram og eventuelle konsekvensutredninger for. Forslaget til program sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn.

Dette kapitlet omfatter tiltak som kan iverksettes uten plan etter plan- og bygningsloven, og sektorplaner som ikke utarbeides etter plan- og bygningslovens planbestemmelser. Flere viktige overordnede beslutnings-/planleggingsprosesser i sektorene settes i Norge i gang av Stortinget og avsluttes med at Stortinget fatter plenarvedtak. Eksempler på statlige planer kan være Nasjonal transportplan, samlet plan for vassdrag. Bestemmelsene i kapitlet vil gi de samme basiskrav til saksbehandling som § 1-9, nemlig krav til planprogram, utarbeiding av konsekvensutredning og begrunnelse, offentliggjøring av vedtak og oppfølging av konsekvensutredningen.

Når det gjelder kravet til konsekvensutredninger og forholdet mellom særlovverk og plan- og bygningsloven, vil planlovutvalgets forslag gi en opprydding.

Med hilsen

for

Arthur Wøhni

Leder FKP

